

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4501/2024
13.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Весне Мاستиловић и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Небојша Богдановић, адвокат из ..., против туженог Друштво за новинско издавачку делатност „ДАН ГРАФ“ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Дејан Богдановић, адвокат из ..., ради утврђења повреде ауторског права и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 120/23 од 12.10.2023. године, у седници одржаној 13.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 120/23 од 12.10.2023. године, у делу којим је потврђена пресуда Вишег суда у Београду П4 188/21 од 25.01.2023. године у ставу првом изреке.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 120/23 од 12.10.2023. године, у преосталом делу.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 120/23 од 12.10.2023. године у преосталом делу.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П4 188/21 од 25.01.2023. године, ставом I изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да је тужени повредио ауторска права тужиоца, тако што је дана2020. године на интернет сајту www.rs неовлашћено јавно саопштио ауторска дела, јавно саопштио ауторска дела без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора и ауторска дела саопштио у непотпуној форми и то фотографије „...“ и „...“, чиме је тужиоцу нанео имовинску и неимовинску штету. Ставом II изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског права, јер је дана2020. године на интернет сајту www.rs неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиоца – фотографију „...“, исплати износ од

17.605,635 динара са законском затезном каматом почев од 25.01.2023. године до исплате. Ставом III изреке, делимично је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да суд обавезе туженог да му на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског права, јер је дана2020. године на интернет сајту www.rs неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиоца – фотографију „...“, исплати износ од још 19.365,00 динара, преко досуђеног износа од 17.605,635 динара, до траженог износа 17.625,00 динара са законском затезном каматом почев од 17.01.2020. године до 24.01.2023. године. Ставом IV изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског права, јер је дана2020. године на интернет сајту www. ... неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиоца – фотографију „...“ исплати износ од 17.605,635 динара са законском затезном каматом почев од 25.01.2023. године до исплате. Ставом V изреке, делимично је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да суд обавезе туженог да му на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског права, јер је дана 16.01.2020. године на интернет сајту www.rs неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиоца – фотографију „...“ исплати износ од још 19.365,00 динара, преко досуђеног износа од 17.605,635 динара, до траженог износа 17.625,00 динара са законском затезном каматом почев од 17.01.2020. године до 24.01.2023. године. Ставом VI изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца – фотографије „...“ без назначења имена или псеудонима аутора, исплати износ од 20.000,00 динара са законском затезном каматом од 25.01.2023. године до исплате. Ставом VII изреке, делимично је одбијен тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да суд обавезе туженог да му на име неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца – фотографије „...“, без назначења имена или псеудонима аутора, исплати износ од још 30.000,00 динара преко досуђеног износа од 20.000,00 динара до траженог износа од 50.000,00 динара са законском затезном каматом на тај износ почев од 25.01.2023. године до исплате. Ставом VIII изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца – фотографије „...“ без назначења имена или псеудонима аутора, исплати износ од 20.000,00 динара са законском затезном каматом од 25.01.2023. године до исплате. Ставом IX изреке, делимично је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да суд обавезе туженог да му на име неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца – фотографије „...“ без назначења имена или псеудонима аутора, исплати износ од још 30.000,00 динара преко досуђеног износа од 20.000,00 динара до траженог износа од 50.000,00 динара са законском затезном каматом на тај износ почев од 25.01.2023. године до исплате. Ставом X изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца – фотографије „...“ у непотпуној форми исплати износ од 10.000,00 динара са законском затезном каматом од 25.01.2023. године до исплате. Ставом XI изреке, делимично је одбијен као неоснован тужиоца у делу којим је тражио да суд обавезе туженог да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца – фотографије „...“ у непотпуној форми исплати износ од још 40.000,00 динара, преко досуђеног износа од 10.000,00

динара до траженог износа од 50.000,00 динара са законском затезном каматом на тај износ почев од 25.01.2023. године. Ставом XII изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца – фотографије „...“ у непотпуној форми исплати износ од 10.000,00 динара са законском затезном каматом од 25.01.2023. године до исплате. Ставом XIII изреке, делимично је одбијен као неоснован захтев тужиоца у делу којим је тражио да суд обавезе туженог да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца – фотографије „...“ у непотпуној форми исплати износ од још 40.000,00 динара, преко досуђеног износа од 10.000,00 динара до траженог износа од 50.000,00 динара са законском затезном каматом на тај износ почев од 25.01.2023. године. Ставом XIV изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 59.215,00 динара са законском затезном каматом почев од наступања услова за извршење пресуде до исплате. Ставом XV изреке, одбијен је захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова поступка од 59.215,00 динара за период од 25.01.2023. године до наступања услова за извршење.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж4 120/23 од 12.10.2023. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и туженог и потврђена је пресуда Вишег суда у Београду П4 188/21 од 25.01.2023. године у ставу I, II, IV, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII и XIII изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу XIV изреке, тако што је тужени обавезан да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 63.715,00 динара са законском затезном каматом почев од наступања услова за извршење до исплате. Ставом трећим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу којим је потврђена пресуда Вишег суда у Београду П4 188/21 од 25.01.2023. године у усвајајућем делу, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права са предлогом да се о ревизији одлучи у смислу члана 403. став 2. тачка 1. и члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у делу који се односи на утврђење повреде ауторског права тужиоца, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23 – други закон) и оценио да ревизија туженог у том делу није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, на интернет сајту туженог www.rs дана2020. године, саопштене су фотографије „...“ са насловнице и фотографија „...“ на унутрашњој страни недељника „НИН“ , као најавна интервјуа објављеног у том часопису. На фотографији „...“ приказан је портрет ББ у ... а на фотографији „...“ приказан је ББ како седи са Испод фотографија као извор је означен „фото: НИН/... . Фотографије су саопштене без сагласности тужиоца и у непотпуној форми.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови закључили да је тужени повредио имовинска и морална тужиоца заштићена Законом о ауторском и сродним правима, јер је без сагласности тужиоца, као аутора фотографија, саопштио предметне фотографије као ауторска дела тужиоца, саопштио их у непотпуној форми и без назначења имена или псеудонимс тужиоца, као аутора, па тужилац основано захтева утврђење повреде свог ауторског права у смислу одредбе члана 205. у вези са члановима 15, 16, став 1., 17, 19, 20. став 1., 30. и 31. тог закона.

Ауторско дело прописано је чланом 2. Закона о ауторском и сродним правима, тако што је то оригинална духовна творевина аутора, изражена у одређеној форми, без обзира на његову уметничку, научну или другу вредност, његову намену, величину, садржину или начин испољавања, као и допуштеног јавног саопштавања јавне садржине (став 1). Ауторским делом сматрају се нарочито, између осталог, фотографије (став 2. тачка 9). Садржина ауторског права прописана је у одредбама чланова 14.-18. Закона о ауторском и сродним правима, тако што аутор има искључиво право да му се призна ауторство на његовом делу (члан 14); да његово име, псеудоним или знак буду назначени на сваком примерку дела, односно наведени приликом сваког јавног саопштавања дела, изузев ако је то, с обзиром на конкретни облик јавног саопштавања дела, технички немогуће или нецелисходно (члан 15); да објави своје дело и да одреди начин на који ће се оно објавити (члан 16. став 1); да штити интегритет свог дела супротстављањем изменама свог дела од стране неовлашћених лица и супротстављањем јавном саопштавању свог дела у измењеној или непотпуној форми, водећи рачуна о конкретном техничком облику саопштавању дела и доброј пословној пракси, те да даје дозволу за прераду свог дела (члан 17); да се супротставља искоришћавању свог дела на начин који угрожава или може угрозити његову част или углед. Аутор има искључиво право да другоме дозволи или забрани бележење и умножавање свог дела у целисти или делимично, било којим средствима, у било ком облику, на било који трајни или привремени, посредни или непосредни начин, у смислу одредбе члана 20. став 1. наведеног закона. Право на јавно саопштавање, укључујући интерактивно чињење дела доступним јавности, прописано је одредбом члана 30. истог закона, тако што аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи јавно саопштавање дела, укључујући чињење дела доступним јавности жичним или бежичним путем на начин који омогућује појединцу индивидуални приступ делу са места и у време које он одабере (став 1). Право на прилагођавање, аранжирање и другу измену дела, прописана одредбом члана 31. закона, тако што аутор има искључиво право да друге дозволи или забрани прилагођавање, превођење и друге измене дела.

У конкретном случају, тужени је повредио ауторско право тужиоца јавним саопштавањем његових ауторских дела –фотографија „...“ и „...“, тако што је фотографије саопштио без сагласности тужиоца, није означио име или псеудоним тужиоца као аутора и што је његова ауторска дела саопштио у непотпуној форми, па тужилац основано тражи утврђење повреде свог ауторског права, у смислу одредбе члана 205. став 1. тачка 1. Закона о ауторском и сродним правима. Насупрот ревизијским наводима, правилно нижестепени судови закључују да се у конкретном случају не ради о саопштавању у вези са текућим догађајем о коме се извештава јавност, будући да су фотографије саопштене као илустрација интервјуа, што се не може сматрати текућим догађајем у смислу Закона.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом донео применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку-ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11... 10/23), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, у конкретном случају није потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, нити је потребно уједначавање судске праксе, као ни ново тумачење права. Предмет тражене правне заштите је накнада имовинске и неимовинске штете настале повредом ауторског права тужиоца. Одлука нижестепених судова о усвајању тужбеног захтева тужиоца не одступа од судске праксе о досуђивању накнаде имовинске штете применом ценовника УЛУПУДС-а, а о висини накнаде наматеријалне штете нижестепени судови су одлучили применом одговарајућег материјалног права на утврђено чињенично стање. Како се висина ове штете одређује према чињеницама и околностима у сваком конкретном случају, Врховни суд је становишта да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији туженог у овом делу, као посебној ревизији, из напред наведених разлога.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Одлучујући о дозвољеност ревизије применом одредбе члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је оценио да ревизија у наведеом делу није дозвољена.

Одредбом члана 214. Закона о ауторском и сродним правима, прописано је да је ревизија увек дозвољена у споровима због повреде ауторских и сродних права када се не односи на имовинскоправни захтев.

Закон о парничном поступку у одредби члана 403. став 3. прописује да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима, ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој правној ствари поднета је 06.08.2021. године, а вредност побијаног дела пресуде који се односи на имовинско правни захтев је 95.211,26 динара.

Пошто је вредност побијаног дела правноснажне пресуде који се односи на имовинскоправни захтев испод 40.000 евра по средњем курсу на дан подношења тужбе, следи закључак да је ревизија туженог у том делу недозвољена.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу трећем изреке донео применом одредбе члана 410. став 2. тачка 5. у вези са чланом 413. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић